

IV KVARTALNI IZVEŠTAJ

Decembar 2025.

Urednik: Mihailo Gajić

Publikaciju pripremila: Jelena Rančić

Autori: Jelena Rančić, Aleksandar Simić, Jelena Mičić, Aleksandra Sekulović, Ana Milovanović, Jasmina Radovanović, Todo Terzić, Isidora Šmigić, Sanja Knežević Mitrović

Saradnici: Ilija Gavrilović, Petar Slavković, Jovana Stefanović, Marija Suzić, Dušan Kolundžić, Jovana Perić, Jovana Dživdžanović, Emilija Ničić, Jelena Budrak, Anastasja Radošević

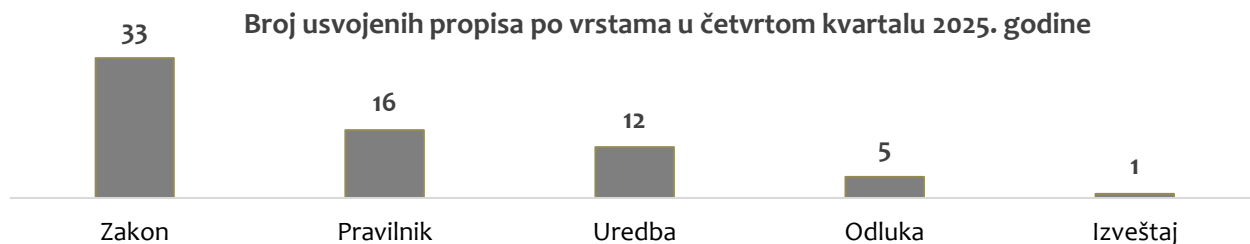
SADRŽAJ

REZIME	2
UČEŠĆE NALED-a U RADNIM GRUPAMA	4
PROPISI USVOJENI U IV KVARTALU 2025.....	6
Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine.....	6
Radno pravo, inovacije i preduzetništvo	11
Digitalizacija	13
Javne nabavke	17
Imovina, investicije i energetika.....	19
Hrana i poljoprivreda	22
Zdravstvo	23
Zaštita životne sredine	24
SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE 17	26
ANEKS 1 – LISTA DONETIH PROPISA U IV KVARTALU 2025	28
ANEKS 2 – LISTA PROPISA ČIJE USVAJANJE PREDVIĐA NPAA IV KVARTALU 2025.....	32

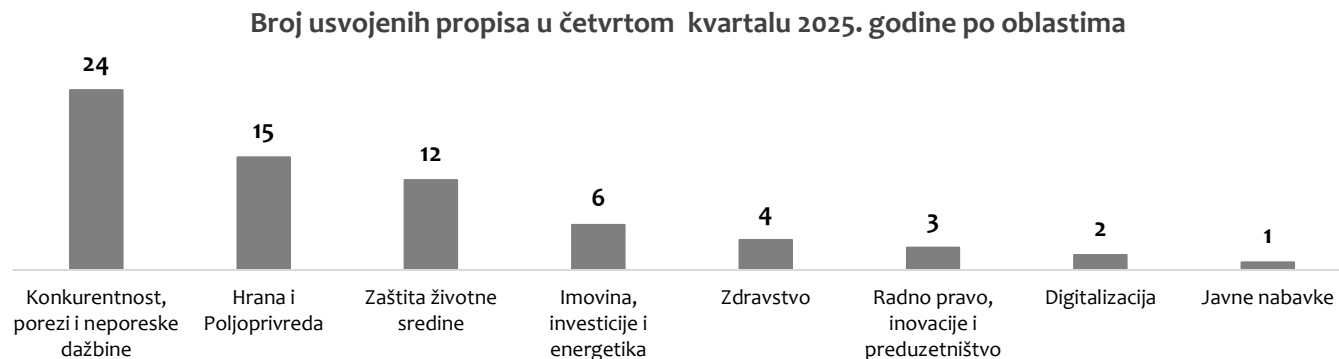

REZIME

U četvrtom kvartalu doneto je 67 propisa (33 zakona i 34 podzakonska akta), što predstavlja značajno ubrzanje regulatorne aktivnosti u odnosu na treće tromesečje kada je doneto 47 propisa (jedan zakon i 46 podzakonskih akata).

Sa druge strane, u četvrtom tromesečju je doneto šest propisa manje u odnosu na isti period prošle godine (73 propisa). Više od tri četvrtine (76%) svih donetih akata je iz oblasti konkurentnosti, poreza i neporeskih dažbina (24), hrane i poljoprivrede (15) i zaštite životne sredine (12).

Tokom četvrtog kvartala NALED je, u saradnji sa svojim članovima, nastavio da sprovodi aktivnosti na pripremi priloga i inputa vezanih za izmene i pripremu novih propisa, čije usvajanje i primena su doprineli potpunom ili delimičnom rešavanju više od 10 preporuka Sive knjige 17. To će u velikoj meri popraviti rezultat

rešavanja preporuka iz Sive knjige 16, imajući u vidu da su samo dve preporuke rešene i to delimično, dok se prethodnih godina rešavalo u proseku po 12 preporuka.

Peti revidirani Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024-2027. godine donet je krajem oktobra 2024. godine, sa izmenjenim planom i dinamikom donošenja propisa za 2024. i 2025. godinu, u cilju usaglašavanja sa Reformskom agendom. Za četvrti kvartal ove godine Nacionalnim programom je bilo predviđeno usvajanje 84 propisa, od kojih se najveći broj odnosi na zaštitu životne sredine (40) i građevinarstvo i infrastrukturu (22). U periodu od oktobra do kraja decembra doneto je pet propisa i to tri zakona (Zakon o planiranju i izgradnji, Zakon o organskoj proizvodnji i Zakon o upravljanju otpadom) i dve uredbe (Uredba o carinskim povlasticama i Uredba o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2026. godinu).

Detaljnija objašnjenja ključnih izmena u propisima, kao i informacije o propisima u pripremi i sa time povezanim aktivnostima NALED-a, dati su u nastavku teksta. U Aneksu 1 je spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa, po oblastima, u periodu od oktobra do kraja decembra, dok je u Aneksu 2 prikazana lista svih propisa čije je donošenje predviđeno NPAA u ovom periodu.

UČEŠĆE NALED-a U RADNIM GRUPAMA

U ovoj sekciji Vam predstavljamo informacije o učešću NALED-a u radnim grupama, dok su u relevantnim odeljcima prikazane detaljnije informacije o doprinosu NALED-a i njegovih članova pripremi odgovarajućih propisa.

Radne grupe:

Do kraja decembra ove godine NALED je bio uključen u rad brojnih radnih grupa, od kojih su tri novoformirane u četvrtom tromesečju:

1. **NOVA:** Radno telo Vlade Republike Srbije – **Koordinaciono telo za suzbijanje sive ekonomije**
2. **NOVA:** Nacionalna radna grupa Centra za evropske politike **za praćenje reforme javne uprave u Republici Srbiji**
3. **NOVA:** Nacionalna platforma Centra za obrazovne politike **za digitalnu inkluziju**
4. Radna grupa Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja **za izmene Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu**
5. Radna grupa Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave **za praćenje i usklađivanje vršenja inspekcijskog nadzora u oblasti suzbijanja neformalnog rada**
6. Radna grupa Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave **za izradu Akcionog plana za period 2026–2030. godine za sprovođenje Strategije reforme javne uprave u Republici Srbiji – Podgrupa za tematsku oblast 4: Pružanje javnih usluga i izradu Programa razvoja elektronske uprave za period 2026–2030. godine**
7. Radna grupa Ministarstva pravde **za izradu Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije za period 2024-2028**
8. Međusektorska radna grupa Nacionalnog konventa o EU **za praćenje sprovođenja Reformske agende u oblasti unapređenja poslovnog okruženja**
9. Međusektorska radna grupa Nacionalnog konventa o EU **za praćenje sprovođenja Reformske agende u oblasti digitalizacije**
10. Radna grupa Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog **za izradu novog Programa za pojednostavljenje administrativnih postupaka i regulative – ePapir i pratećeg Akcionog plana za period 2026-2030. godine**
11. Radna grupa Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **za izradu Predloga zakona o komasaciji**

12. **Radna grupa za Regenerativnu poljoprivredu** Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede radi uvođenja koncepta regenerativne poljoprivrede u nacionalno zakonodavstvo
13. Radna grupa Ministarstva finansija **za podršku razvoju arhitekture sistema za elektronsko plaćanje neporeskih prihoda**
14. Radna grupa Zavoda za intelektualnu svojinu **za pripremu Nacrta programa razvoja intelektualne svojine Republike Srbije**
15. Radna grupa Republičkog sekretarijata za javne politike za praćenje sprovođenja, analize i reviziju **Programa unapređenja upravljanja javnim politikama i regulatornom reformom za period 2021-2025**
16. Radna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija **za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju**
17. Radna grupa Ministarstva zdravlja **za pripremu podzakonskih akata predviđenih Zakonom o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva.**

PROPISI USVOJENI U IV KVARTALU 2025.

Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine

Usvojeni propisi

U cilju pojednostavljenja i ubrzanja spoljnotrgovinskih postupaka, kao i smanjenja administrativnih opterećenja, kroz digitalizaciju i bolju koordinaciju nadležnih organa, usvojen je [Zakon o nacionalnom spoljnotrgovinskom jednošalterskom sistemu](#) („Službeni glasnik RS“, br. 109/2025). Ovim zakonom uspostavlja se jedinstveni elektronski sistem putem kojeg će privredni subjekti moći da na jednom mestu podnesu svu neophodnu dokumentaciju za uvoz, izvoz i tranzit robe, bez potrebe za obraćanjem različitim institucijama pojedinačno. Sistem omogućava veću transparentnost postupaka, praćenje statusa zahteva u realnom vremenu, kao i efikasnije sprovođenje carinskih i drugih kontrola. Za uspostavljanje i funkcionisanje sistema nadležna je Uprava carina, dok je puna primena zakona planirana od sredine 2027. godine, čime se ostavlja dovoljno vremena za tehničku pripremu sistema i prilagođavanje svih učesnika u spoljnotrgovinskom prometu. Primena zakona treba da doprinese bržem protoku robe, povećanju konkurentnosti privrede i daljoj digitalnoj transformaciji javne uprave. Smatramo da su donošenjem i primenom zakona učinjeni prvi koraci u rešavanju preporuke 15.12 *Olakšati i ubrzati spoljnotrgovinske procedure* iz Sive knjige 17, zbog čega status preporuke ocenjujemo kao započeto.

Olakšavanje postupka slanja otpremnica, smanjenje administrativnih grešaka, definisanje izuzetaka i veća fleksibilnost u korišćenju sistema predstavljaju glavne novine izmena i dopuna [Zakona o elektronskim otpremnicama](#) („Službeni glasnik RS“, br. 94/2024 i 109/2025). Izmenama je predviđeno izuzimanje određenih slučajeva od obaveze slanja elektronskih otpremnica, uključujući snabdevanje vazduhoplova gorivom i mazivom na istom aerodromu, vraćanje dobara koja se prevoze istim sredstvom neposredno nakon isporuke, kao i kretanje dobara po osnovu odobrenih kliničkih ispitivanja lekova i medicinskih sredstava. Propisano je da Ministarstvo finansija u periodu od 1. januara do 30. juna 2026. godine, neće uzimati u obzir greške u poslatim otpremnicama i prijemnicama, dok se sistem elektronskih otpremnica sada koristi i od strane subjekata javnog sektora za evidenciju vezanu za okvirne sporazume. Takođe, predviđeno je da je, u slučaju privremenog prekida veze sa sistemom, pošiljalac dužan da odštampa tri primerka otpremnice u papirnom obliku, a primalac mora da pošalje elektronsku prijemnicu najkasnije prvog narednog radnog dana po ponovnom uspostavljanju veze sa sistemom.

Od 1. januara 2026. godine preko sistema ePlati omogućeno je velektronsko plaćanje svih taksi i naknada koje se naplaćuju u Srbiji, kao deo sveobuhvatne reforme koju je NALED zagovarao više od decenije, a čiji je cilj uvođenje transparentnog, predvidivog i sigurnog sistema naplate neporeskih prihoda. Reforma je odgovor na dugogodišnje probleme netransparentnosti i postojanja parafiskalnih nameta, proistekle iz činjenice da su takse i naknade propisane u više od 500 republičkih i preko 400 lokalnih propisa, kao i na zloupotrebe u praksi koje su dovodile do gubitaka budžetskih prihoda.

S tim u vezi, u decembru je usvojen set izmena i dopuna propisa i to: a) [Uredba o bližim uslovima za uspostavljanje elektronske uprave \(„Službeni glasnik RS”, br. 104./2018, 110/2025\)](#), koja obavezuje organe da omoguće i elektronsko plaćanje svih taksi i naknada (preko sistema Plati ili preko sopstvenih softverskih rešenja), kao i da proveru uplate vrše po službenoj dužnosti, čime se ukida potreba za dokazivanjem uplate od strane građana ili privrednika; b) [Zakon o republičkim administrativnim taksama \(„Službeni glasnik RS”, br. 43/2003, ...109/2025\)](#) kojim je propisana mogućnost elektronskog plaćanja republičkih taksi i uvid u ovaj način uplate po službenoj dužnosti od strane organa; c) [Pravilnik o uslovima i načinu vođenja računa za uplatu javnih prihoda i raspored sredstava sa tih računa \(Službeni glasnik RS”, br. 16/2016, ...115/2025\)](#) propisuje strukturu jedinstvenog poziva na broj koji će obezbediti jasnu identifikaciju svake pojedinačne uplate; d) [Zakon o Registru administrativnih postupaka \(„Službeni glasnik RS”, br. 44/2021, 109/2025\)](#) kojim se uspostavlja Jedinstvena evidencija neporeskih prihoda koja će do kraja oktobra 2026. godine sadržati sve takse i naknade koje se naplaćuju u Republici Srbiji, a predviđeno je i njeno povezivanje sa sistemom Plati.

Očekuje se da će do kraja 2026. godine sa sistemom Plati biti povezano oko 5.000 postupaka i više od 9.000 organa, čime će se građanima i privredi obezbediti da unapred znaju koju uslugu i koliko plaćaju. Efekti reforme se ogledaju u većoj pravnoj sigurnosti i poverenju u institucije, pozitivnom efektu na investicije, fer konkurenciju i smanjenje sive ekonomije. Implementacija ove reforme predstavlja jedan od koraka, odnosno mera definisanih u Reformske agendi Republike Srbije („Omogućeno plaćanje svih javnih prihoda (poreskih i neporeskih) elektronskim putem“) u okviru EU Plana rasta za Zapadni Balkan, a doprineće i rešavanju preporuke 1.8. *Omogućiti elektronsko plaćanje svih neporeskih nameta iz Sive knjige 17.*

Od 01. januara 2026. godine biće povećan neoporezivi deo zarade uz nastavak primene poreskih olakšica za zapošljavanje novih lica u skladu sa izmenama [Zakona o porezu na dohodak građana \(„Službeni glasnik RS”, br. 24/2001, ...109/2025\)](#) i [Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje \(„Službeni glasnik RS”, br. 84/2004, ...109/2025\)](#). U 2026. godini neoporezivi deo zarade iznosiće 34.221 dinar, što predstavlja povećanje za 20,4%, u odnosu na neoporezivi iznos od 28.423 dinara koji se primenjivao u 2025. godini. Dodatno, period primene poreskih olakšica za zapošljavanje novih lica, u vidu povraćaja dela plaćenog poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (od 65% do 75%) produžen je do kraja 2026.

godine. Uslov za ostvarenje poreskih olakšica, kao i ranije, je da je lice koje se zapošljava kod Nacionalne službe za zapošljavanje bilo bez prekida prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci. Novina u navedenim zakonima je da se ovaj uslov ne primenjuje za nezaposlena lica do 30 godina starosti koja su registrovana u program Garancija za mlade. Izmenama Zakona o porezu na dohodak građana skraćuje se rok (sa tri na dve godine), u kom se može izgubiti pravo na poreski kredit (kod godišnjeg poreza na dohodak građana), a koji se ostvaruje po osnovu ulaganja u alternativni investicioni fond, odnosno u kupovinu investicione jedinice alternativnog investicionog fonda, u slučaju otuđenja akcija, udela, odnosno investicione jedinice alternativnog investicionog fonda. Izmenama ovog zakona propisano je i da se poreska prijava za prihode pomoraca ostvarene u prethodnoj godini podnosi samo jednom godišnje i to najkasnije u roku od 30 dana od isteka trećeg kvartala u tekućoj godini (ranije su bila propisana dva roka).

Automatsko generisanje preliminarne poreske prijave poreza na dodatu vrednost (PDV), na osnovu podataka iz sistema eFaktura, koja se podnosi kao prilog uz poresku prijavu PDV odloženo je na poreske periode januar 2027. godine, odnosno januar-mart 2027. godine izmenama [Zakona o elektronskom fakturisanju \(„Službeni glasnik RS“, br. 44/2021, ..., 109/2025\)](#) i [Zakona o porezu na dodatu vrednost \(„Službeni glasnik RS“, br. 84/2004, ..., 109/2025\)](#). Izmenom Zakona o PDV proširen je krug lica koja se smatraju poreskim dužnikom, uvedeno je novo pravilo za periodične račune za energente i vodu, detaljnije su uređeni izmena poreske osnovice i uslovi i rok za odbitak prethodnog poreza.

Otklanjanje nepravilnosti kod korišćenja poreskih olakšica kao i produžetak roka za sprovođenje otpisa dugova i pretplata po službenoj dužnosti do kraja 2026. godine predstavljaju najznačajnije novine koje su uvedene i izmenama i dopunama [Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji \(„Službeni glasnik RS“, br. 80/2002, ... 109/2025\)](#). Naime, izmenama je predviđeno da, ukoliko se tokom poreske kontrole utvrdi da poslodavac ne ispunjava uslove za poreske olakšice, Poreska uprava donosi rešenje kojim nalaže poslodavcu da plati porez i doprinose koji su ranije plaćeni iz budžeta, dok poslodavac ne mora da podnosi izmenjene poreske prijave radi ispravke nepravilnosti. Dodatno, zakonom je predviđeno sprovođenje otpisa po službenoj dužnosti bez rešenja, a odložena je do 1. januara 2027. godine i primena odredbe u vezi sa plaćanjem poreza u stranoj valuti od strane nerezidenata.

Uređenje obaveza subjekata javnog sektora da ažurno unose podatke o izmirenim novčanih obavezama u informacioni sistem Uprave za trezor, propisivanjem rokova za izvršenje ove obaveze, kao i kaznenih odredaba za nepostupanje po ovoj obavezi propisano je izmenama i dopunama [Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama \(„Službeni glasnik RS“, br. 119/12 ... 109/25\)](#). Iako su subjekti javnog sektora i do sada savesno primenjivali odredbe ovog zakona, uočeno je da istovremeno ne vrše ažurno evidentiranje izmirenja novčanih obaveza u informacionom sistemu Uprave

za trezor, zbog čega se mnoge od faktički izmirenih novčanih obaveza subjekata javnog sektora vode kao neizmirene.

Unapređenje transparentnosti tržišta kapitala, kao i pooštavanje pravila u vezi sa zaštitom klijenata i regulatornim nadzorom predviđeni su izmenama i dopunama [Zakona o tržištu kapitala \(„Službeni glasnik RS“, br. 129/2021 i 109/2025\)](#). Novim odredbama dodatno su uređeni mehanizmi za izveštavanje i objavljivanje podataka o trgovanju, kao i pravila koja se odnose na tržište rasta malih i srednjih preduzeća. Istovremeno, precizirane su obaveze investicionih društava u pogledu razdvajanja sredstava klijenata, uređena su pitanja založnih prava nad finansijskim instrumentima i preciziran je obuhvat primene zakona na izdavaoce čije su hartije od vrednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, multilateralnoj trgovačkoj platformi (MTP) ili organizovanoj trgovačkoj platformi (OTP).

Porez na emisije gasova sa efektom staklene bašte (Greenhouse Gases - GHG) koji se odnosi na velike industrijske emitere kao i porez na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda uvedeni su [Zakonom o porezu na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda](#) ("Službeni glasnik RS", br. 109/2025) i [Zakonom o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte](#) ("Službeni glasnik RS", br. 109/2025). Naplata ovih poreza otpočeće 1. januara 2026. godine a istovremeno će EU početi da naplaćuje karbonsku taksu, u skladu sa Mehanizmom za prekogranično prilagođavanje ugljenika (CBAM), s tim da ukoliko u zemlji porekla postoji sistem naplate za tzv. karbonski otisak-CO₂ koji EU priznaje, naknada za CBAM se može umanjiti za onoliko koliko je po nacionalnom sistemu naplate za karbonski otisak naplaćeno kompaniji za odgovarajući proizvod. Usvajanje navedenih zakona predstavlja korak ka umanjenju opterećenja CBAM-a na domaću privredu, sa ciljem uspostavljanja jednakih uslova poslovanja za sve. Nacionalnim mehanizmom za oporezivanje ugljenika obuhvaćena će biti i CBAM roba koja se uvozi u Srbiju iz trećih zemalja.

Kao što smo izvestili u prethodnom izveštaju, Zakonom o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte predviđeno je plaćanje poreza od četiri evra po toni emitovanog ugljen-dioksida i ekvivalentnih gasova za domaće proizvođače. Time se otvara mogućnost da proizvođači plaćeni iznos odbiju od CBAM takse prilikom izvoza u EU, dok elektroenergetski subjekti koji investiraju u zelene projekte mogu da ostvare poreski kredit do 80% svoje poreske obaveze. Takođe, predviđeno je i plaćanje poreza na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda (gvožđe, čelik, cement, đubrivo i aluminijum), u skladu sa emisijama ugrađenim u proizvodnju uvezene robe, uz mogućnost korišćenja poreskog kredita, ako je u zemlji porekla već plaćena naknada za emisije. Osnovica za obračun poreza je količina emisija ugljen-dioksida (izražena u CO₂eq) koje su nastale tokom njene proizvodnje, a porez se zatim obračunava u iznosu četiri evra po toni CO₂eq. Obaveza se odnosi samo na uvoznike koji godišnje uvezu više od pet tona obuhvaćenih proizvoda.

Smatramo da će usvajanjem i primenom navedenih zakona biti rešena preporuka 8.8 - *Uvesti nacionalni mehanizam za oporezivanje ugljenika komplementaran CBAM-u EU iz Sive knjige 17.*

Proširen krug učesnika u faktoringu, prenos određenih nadležnosti sa Ministarstva finansija Republike Srbije na Komisiju za hartije od vrednosti (KHov) kao i uspostavljanje Centralne evidencije faktoringa predstavljaju najznačajnije novine predviđene izmenama i dopunama [Zakona o faktoringu \("Službeni glasnik RS", br. 62/2013, ...109/2025\)](#). Zakonom su utvrđeni uslovi pod kojima Ugovor o faktoringu može imati snagu izvršne isprave, odnosno u kojima dokumentacija uz ugovor o faktoringu može biti sačinjena u elektronskoj formi.

Spisak proizvoda za koje ne važi ograničenje fakturane cene od 1. avgusta 2025. godine proširen je na smrznuto voće, med i čaj i precizirano je da se ograničenje marži od 20% primenjuje u svakom trenutku i na sve oblike prodaje izmenom [Uredbe o posebnim uslovima za obavljanje trgovine za određenu vrstu robe \(„Službeni glasnik RS“, 76/2025, ...106/2025\)](#). Detaljnije su uređeni odnosi između trgovaca i dobavljača uključujući naknade i logističke rabate, uvedena je zaštitna klauzula protiv jednostranog izlistavanja proizvoda i prekida saradnje, jasno je definisana primena OF rabata na svu robu, kao i obaveza javnog objavljivanja cenovnika na [Portal otvorenih podataka](#). Izmene uredbe imaju za cilj jačanje transparentnosti u formiranju cena, onemogućavanje zaobilaženja ograničenja marži i unapređenje položaja dobavljača u lancu snabdevanja.

Produženo je trajanje mere poreskih podsticaja, u vidu ograničenja rasta poreske osnovice do 10% godišnje, za preduzetnike paušalce do kraja 2027. godine izmenom [Uredbe o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti \(„Službeni glasnik RS", br. 94/2019,...115/2025\)](#). Produženje predstavlja značajno olakšanje za više od 170.000 paušalno oporezivanih preduzetnika u Srbiji, omogućavajući im veću predvidivost i stabilnost poslovanja. Ova mera je jedna od preporuka koju je Savet za male biznise NALED-a aktivno zagovarao u dijalogu sa Ministarstvom finansija.

Obveznici fiskalizacije koji obavljaju prodaju dobara i usluga na pijacama i sličnim objektima biće izuzeti od obaveze e-fiskalizacije do kraja 2026. godine, shodno izmenama [Uredbe o određivanju delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja \("Službeni glasnik RS", br. 94/2019...115/2025\)](#). Navedeno odlaganje je ponovo izvršeno u cilju produženja roka za usaglašavanje ove specifične delatnosti sa novim modelom fiskalizacije.

Usklađivanje sa propisima EU

Iako je Petim revidiranom Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024–2027 planirano donošenje šest propisa (tri zakona i tri podzakonska akta), u četvrtom kvartalu donete su dve uredbe – Uredba o carinskim povlasticama i Uredba o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2026. godinu.

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

Usvojeni propisi

Uspostavljanje pravnog okvira za Evropski konzorcijum za istraživačku infrastrukturu (ERIK) u Srbiji i dodatna harmonizacija nacionalnog zakonodavstva u domenu nauke, tehnološkog razvoja i inovacija sa pravom Evropske unije predviđeni su izmenama i dopunama [Zakona o nauci i istraživanjima \(„Službeni glasnik RS“, br. 49/2019 i 108/2025\)](#). Time je stvoren pravni osnov za puno usklađivanje sa Uredbom Saveta (EZ) br. 723/2009. Pored toga, uvedena je obaveza da se Fond za nauku, u saradnji sa nadležnim ministarstvom, aktivno uključuje u osnivanje i pristupanje ERIK konzorcijumima, dok je dodatno propisano da Fond, uz saglasnost Vlade, može zaključivati ugovore o osnivanju ERIK-a u Republici Srbiji i odlučivati o članstvu domaćih naučnoistraživačkih organizacija u konzorcijumima stranih partnera. Time je omogućeno da se nacionalni sistem nauke i istraživanja aktivnije uključi u evropski prostor istraživanja.

Bolja zaštita investitora u Srbiji omogućena je preciznijim pravilima poslovanja kroz izmene i dopune [Zakona o alternativnim investicionim fondovima \(„Službeni glasnik RS“, br. 73/2019... 109/2025\)](#). Izmene zakona su posebno važne za inovativne firme, jer se očekuje olakšan pristup kapitalu kroz fondove usklađene sa EU regulativom i uvode jasnija pravila za zaštitu investitora, transparentnost i nadzor. Ključne novine su navedene u nastavku:

- **Proširenje vrste fondova** – Malim investitorima se sada mogu ponuditi udeli u fondovima koji ispunjavaju uslove EU propisa, poput Evropskog fonda preduzetničkog kapitala (European Venture Capital Fund (EuVECA)), Evropskog fonda socijalnog preduzetništva (EuSEF), ili Evropskog fonda za dugoročna ulaganja (ELTIF), čime se povećava pristup kapitalu za preduzetnike i inovativne firme.
- **Predmarketinške aktivnosti** – Društva za upravljanje AIF-ovima (DZUAIF) moraju jasno razgraničiti informacije namenjene ispitivanju interesa investitora od stvarnih ponuda; udeli se mogu sticati samo kroz dozvoljeni marketing.
- **Transparentnost i nadzor** – Propisano je da Komisija za hartije od vrednosti:

- kvartalno obaveštava Evropski organ za hartije od vrednosti i tržišta (European Securities and Markets Authority - ESMA),
- objavljuje informacije o AIF-ovima putem jedinstvene evropske pristupne tačke (ESAP), i
- dopunjuje sadržinu pravila poslovanja i prospekata koji moraju biti dostupni investitorima.
- **Zaštita investitora** – Za ponudu udela malim investitorima potrebna je prethodna saglasnost Komisije, uz standardizovane formate dokumenata i jasna pravila objave i obaveštavanja članova fonda.
- **Izloženost sekjuritizaciji** – DZUAIF mora proceniti rizike i preduzeti korektivne mere u najboljem interesu investitora ako izloženost ne ispunjava EU kriterijume jednostavne i transparentne sekjuritizacije.
- **Dodatna tehnička i regulatorna dopuna** – Preciznije su definisani ključni pojmovi (npr. holding društvo, predmarketinške aktivnosti, realna imovina, itd.), kao i uslovi za oglašavanje i distribuciju udela.

Dodatno, propisan je rok Komisiji za hartije od vrednosti za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje ovog zakona u periodu od **tri meseca** od dana stupanja na snagu zakona, tj. do polovine marta 2026. godine.

Nacrti propisa

Na Nacrt Zakona o radnoj praksi NALED je uputio niz komentara, koji se prioritarno tiču jačanja pravne sigurnosti i ujednačene primene propisa. Nacrt je objavilo Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja a javna rasprava je trajala do 18. decembra. NALED je, u komentarima, ukazao na potrebu preciznijeg normativnog uređenja pojma „radnog iskustva u zanimanju“ iz člana 4, koji definiše status praktikanta, imajući u vidu da nepostojanje jasnih kriterijuma omogućava široka tumačenja zbog kojih i kratak ili povremen angažman može predstavljati prepreku za pristup radnoj praksi. Predloženo je preciziranje ovog pojma kroz utvrđivanje relevantnih kriterijuma, uključujući i mogućnost donošenja podzakonskog akta, kako bi se obezbedila pravna sigurnost, ujednačena primena i očuvala svrha instituta radne prakse.

Sledeći predlog odnosi se na član 12 Nacrta, kojim se ograničava zaključenje ugovora o radnoj praksi sa licima koja su ranije bila angažovana u „istom zanimanju“, a čija je primena otežana zbog nepostojanja mehanizma pouzdane provere prethodnih angažovanja kod drugih poslodavaca. U tom kontekstu, predloženo je da se propiše da poslodavac postupa zakonito ukoliko pribavi pisanu izjavu kandidata o nepostojanju ranijeg angažovanja u istom zanimanju, kao i mogućnost da se takva izjava uključi kao posebna klauzula u ugovor o radnoj praksi, čime bi se obezbedila zaštita postupanja u dobroj veri, uz istovremeno preciziranje pojma „isto zanimanje“.

Na kraju, u vezi sa članom 22 Nacrta, ukazano je na potrebu preciznijeg uređenja minimuma naknade za radnu praksu u situacijama kada kod poslodavca ne postoji uporediva osnovna zarada. Predloženo je uvođenje dvostrukog minimuma naknade: 60% osnovne zarade za iste ili slične poslove ili minimalne zarade po satu, srazmerno vremenu provedenom na praksi, a u cilju izbegavanja različite interpretacije i potencijalnih sporova u primeni propisa.

Državni programi

Nastavak digitalne transformacije državne uprave Republike Srbije omogućen je novim javnim pozivom Fonda za inovacionu delatnost, u okviru programa GovTech. Javni poziv je namenjen startapima i tehnološkim preduzećima sa kapacitetom da razviju i testiraju rešenja u realnom okruženju, u saradnji sa institucijama javnog sektora koje su prijavile izazove. Za rešavanje izazova obezbeđena je bespovratna finansijska podrška u ukupnom iznosu od 125 miliona RSD, dok će grantovi za pojedinačne projekte iznositi između 60.000 i 120.000 EUR. Prijave predloga inovativnih rešenja otvorene su do 12. januara 2026. godine. Više informacija o prijavi na javni poziv i samu listu odbranih izazova, možete pronaći na sajtu [Fonda za inovacionu delatnost](#).

Ostale državne aktivnosti

Osnovu za dalji razvoj inovacionog ekosistema i unapređenje ekonomskog rasta i međunarodne konkurentnosti Srbije postavilo je Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija osnivanjem Radne grupe za izradu Strategije naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period 2026–2030. godine. Prethodnom Strategijom naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine „Moć znanja“ bilo je predviđeno obezbeđivanje uslova za dinamičan razvoj nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, povećanje efikasnosti korišćenja resursa naučnoistraživačkog sistema, negovanje vrhunskog kvaliteta nauke i jačanje konkurentnosti privrede, fokusiranje istraživanja na društvene izazove i prioritete, kao i jačanje međunarodne saradnje.

Digitalizacija

Usvojeni propisi

Osnivanje Kancelarije za informacionu bezbednost, jačanje zaštite kritične infrastrukture, unapređenje reagovanja na incidente i uvođenje Evidencije prioriternih i važnih operatora IKT sistema od posebnog značaja predstavljaju glavne ciljeve novog [Zakona o informacionoj bezbednosti](#) („Službeni glasnik RS“ br. 91/2025). Zakon je u potpunosti usklađen sa EU NIS2 Direktivom, a njime su definisane obaveze operatora IKT sistema od posebnog značaja u ključnim sektorima, uključujući: upravljanje rizicima, donošenje Akta o

bezbednosti i Akta o proceni rizika, kao i prijavu incidenata visokog i veoma visokog nivoa u roku od 24 časa u slučaju incidenata koji značajno ugrožavaju informacionu bezbednost. Propisano je osnivanje Kancelarije za informacionu bezbednost, koja počinje sa radom od 1. januara 2027. godine, dok će njene poslove do tog datuma privremeno obavljati Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu (ITE). Poslovi Nacionalnog CERT-a ostaju privremeno u delokrugu Regulatornog tela za elektronske komunikacije i poštanske usluge (RATEL). NALED i Savez za eUpravu su dali značajan doprinos nadležnom ministarstvu u pripremi svih verzija zakona od 2023. godine, a u narednom periodu nastavićemo sa aktivnim učešćem i podrškom u pripremi podzakonskih akata. Usvajanjem zakona realizovana je i aktivnost 1.3 *Pružanje podrške nadležnom ministarstvu u usvajanju novog Zakona o informacionoj bezbednosti* u okviru cilja 1. *Jačanje informacione bezbednosti u javnom i privatnom sektoru* Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025 – 2026. godine.

Brisanje radio-baznih stanica mobilne telefonije iz Liste 2 Projekata za koje postoji obaveza podnošenja zahteva za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu definisano je [Uredbom o Listi projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu, Listi projekata za koje postoji obaveza podnošenja zahteva za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu \(„Službeni glasnik RS“, br. 106/2025\)](#). Uredbom su definisani projekti za koje je procena uticaja na životnu sredinu obavezna, projekti za koje postoji obaveza podnošenja zahteva za odlučivanje o potrebi procene, kao i kriterijumi za odlučivanje u tim slučajevima, uključujući karakteristike projekta, lokaciju izvođenja i procenu mogućih uticaja na životnu sredinu. Brisanjem radio-baznih stanica mobilne telefonije iz Liste 2 značajno se pojednostavljuje procedura za izgradnju i unapređenje telekomunikacione infrastrukture i delimično rešava preporuka iz Sive knjige 17 – 15.6 *Izmeniti sistem procene uticaja baznih stanica mobilne telefonije na životnu sredinu*. NALED je aktivno zagovarao i doprineo uklanjanju ove dugogodišnje prepreke, kroz organizaciju sastanaka sa telekomunikacionim operatorima i nadležnim institucijama, odnosno Ministarstvom informisanja i telekomunikacija i Ministarstvom zaštite životne sredine, kao i kroz upućivanje obaveštenja jedinicama lokalne samouprave o potrebi usklađivanja lokalnih planskih akata sa važećom regulativom. Dodatno, usvajanjem Uredbe rešava se i aktivnost 3. *Usvojen je najmanje jedan predlog izmene i dopune Uredbe o utvrđivanju liste projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu i liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu* u okviru cilja 5. *Uspostavljanje savremene digitalne infrastrukture kroz podršku u uspostavljanju mreža nove generacije, razvoju ruralnog broadbanda i olakšavanju uslova za postavljanje RBS mobilne telefonije* Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025 – 2026. godine.

Nacrti propisa

Obezbeđivanje punovažnosti i dokazne snage nepotpisanih elektronskih dokumenata, usklađivanje Nacrta sa drugim propisima u delu omogućavanja identifikacije na daljinu, zaštita podataka o ličnosti i preciziranje obaveza u pogledu integriteta, neizmenjivosti i hronološkog sleda podataka kod vođenja elektronske evidencije predstavljaju ključne komentare NALED-a na Nacrt izmena i dopuna Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju. Komentari su prosleđeni nadležnom Ministarstvu informisanja i telekomunikacija i predstavljeni na sastanku Radne grupe za izradu Nacrta zakona 12. decembra. U toku je javna rasprava, koja će trajati do 19. januara 2026. godine. U okviru rasprave, 12. januara biće održan onlajn okrugli sto, na kome će članovi imati priliku da direktno iznesu svoje sugestije i komentare.

Republički sekretarijat za javne politike započeo je rad na pripremi novog Programa Vlade za pojednostavljenje administrativnih postupaka i regulative – ePAPIR za period 2026–2030. godine. Otvorene su javne konsultacije za prikupljanje sugestija i komentara na osnovu početnih nalaza analize efekata i osnovnih informacija o aktu, kako bi se program kreirao u skladu sa potrebama korisnika i principima efikasnosti i transparentnosti. Izrada Programa Vlade sprovodi se u okviru Radne grupe Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog za izradu predloga propisa, čiji je NALED član, a svi zainteresovani članovi imali su mogućnost da dostave svoje komentare do 31. decembra 2025. godine.

Državni programi

Uvedena je 5G mreža u Republici Srbiji, nakon sprovedenog javnog nadmetanja za dodelu pojedinačne dozvole za korišćenje radiofrekvencijskog spektra u više opsega. Po sprovedenom javnom nadmetanju, Regulatorno telo za elektronske komunikacije i poštanske usluge (RATEL) je 2. decembra 2025. godine dodelilo operatorima Telekom Srbija, Yettel i A1 Srbija pojedinačne dozvole za korišćenje radiofrekvencijskog spektra, nakon što su u predviđenom roku uplatili prvu polovinu naknade za korišćenje dodeljenog spektra, u ukupnom iznosu 150.049.715 evra. Komercijalna upotreba je trenutno ograničena na određene delove zemlje, pri čemu se dalji rad na pokrivenosti svih regiona očekuje u narednom periodu. NALED je pružio podršku uspostavljanju 5G mreže kroz višegodišnje zalaganje za pojednostavljenje procedura i smanjenje troškova postavljanja baznih stanica mobilne telefonije, kroz kontinuirani dijalog sa nadležnim institucijama i operatorima, imajući u vidu da je izgradnja velikog broja baznih stanica neophodan preduslov za razvoj i širenje mreža nove generacije. Uvođenje 5G tehnologije predstavlja značajan korak u modernizaciji digitalne infrastrukture Srbije i ima poseban značaj za privredu i industriju, jer omogućava brži i stabilniji prenos podataka, gotovo zanemarljivo kašnjenje u prenosu podataka, kao i razvoj naprednih

rešenja u oblasti industrije 4.0, veštačke inteligencije, pametnih gradova, logistike, poljoprivrede i zdravlja, dok građanima donosi kvalitetniji mobilni internet i unapređene digitalne usluge.

Aktivnosti NALED-a

U susret velikim nacionalnim reformama, koje NALED godinama zagovara, poput omogućavanja elektronskog plaćanja taksi i naknada, masovnog upisa prava svojine i elektronskog podnošenja zahteva za bolovanje, održana je poslednja [sednica Saveza za eUpravu](#) u tekućoj godini. Sednica je bila posvećena omogućavanju elektronskog plaćanja taksi i naknada, čime se građanima i privredi obezbeđuje elektronsko plaćanje, bez obaveze dostavljanja dokaza o uplati. Tom prilikom predstavljeni su i dosadašnji rezultati inicijative za masovni upis prava svojine, kao i aktuelne informacije o novom sistemu eBolovanje – Poslodavac, koji će omogućiti elektronsko dostavljanje doznaka od 1. januara 2026. godine. Dodatno, sistem će omogućiti podnošenje zahteva za obračun naknada zarada za vreme privremene sprečenosti za rad, kao i podnošenje prigovora, odnosno zahteva i prijem obaveštenja o oceni prvostepene ili drugostepene lekarske komisije po podnetom prigovoru od 1. aprila 2026, godine. Sednica je održana 11. decembra, u prostorijama GO Stari grad, a prisustvovali su predstavnici Ministarstva finansija, RSJP-a i NALED-a uz prisustvo članova Saveza.

U sklopu projekta „eUprava za sve“ održane su onlajn obuke na temu elektronskog plaćanja taksi i naknada i sistema eBolovanje – Poslodavac za jedinice lokalne samouprave. Deset odabranih gradova i opština koje učestvuju u projektu - Beočin, Bela Palanka, Čačak, Despotovac, Čuprija, Kragujevac, Niš, Piroć, Veliko Gradište i Vranje imali su priliku da se detaljno upoznaju sa novim informacionim sistemima, regulatornim okvirom, kao i predstojećim obavezama i rokovima za njihovu primenu. Takođe, u novembru su sprovedene prve terenske posete lokalnim samoupravama radi predstavljanja eUsluga u okviru projekta, procene postojećeg stanja u izabranim lokalnim samoupravama, identifikacije izazova sa kojima se suočavaju i razmatranju mogućih rešenja. Projektna aktivnosti sprovodi NALED u saradnji sa Kancelarijom za IT i eUpravu uz podršku Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave i UNDP-a. Sprovedenjem obuka za jačanje kapaciteta službenika na lokalnu delimično se rešava aktivnost 4.1 *Organizovano najmanje 10 obuka za službenike JLS za pružanje eUsluga* u sklopu cilja 4. *Aktivna podrška državi na jačanju spremnosti službenika i građana da pružaju i koriste eUsluge* Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025 – 2026. godine.

Realizovana je obuka za posebno osetljive kategorije stanovništva, predviđena Akcionim planom za realizaciju Strategije razvoja informacionog društva i informacione bezbednosti u Republici Srbiji od 2021. do 2026. godine, za period 2024–2026. RATEL i NALED sprovedli su obuku za penzionere i stara lica u prostorijama Udruženja penzionera Stari Grad, sa fokusom na unapređenje digitalne pismenosti, zaštitu

ličnih podataka, bezbedno korišćenje interneta i prepoznavanje digitalnih pretnji. Polaznici su kroz praktične vežbe i simulacije imali priliku da primene stečena znanja u realnim situacijama, jačajući time sposobnost zaštite od sajber napada kojima su često izloženi.

Prvi sastanak inicijative Nacionalna platforma za digitalnu inkluziju Centra za obrazovne politike, a u čijem radu učestvuje i NALED, održan je 24. novembra. Tom prilikom, članovima Nacionalne platforme predstavljeni su ciljevi inicijative, razmatrane su najugroženije grupe i ključni izazovi digitalne isključenosti, kao i prioriteta budućeg rada, uz poseban fokus na digitalnoj bezbednosti, pristupačnosti e-usluga i razvoju digitalnih kompetencija.

Novi sastanak Međusektorske radne grupe Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji za praćenje sprovođenja Reformske agende u oblasti digitalizacije održan je 22. decembra. Cilj sastanka Radne grupe bio je unapređenje koordinacije i aktivnosti u oblasti digitalne transformacije i digitalne inkluzije. Tokom sastanka članovi su razmatrali planove rada, način zajedničke komunikacije i organizaciju redovnih i tripartitnih sastanaka, kao i ključne teme poput Zakona o veštačkoj inteligenciji i uvođenja digitalnog identitetskog novčanika.

Usklađivanje sa propisima EU

Prema petom revidiranom Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024–2027, u poslednjem kvartalu ove godine nije bilo planirano donošenje propisa u oblasti elektronskih komunikacija i digitalne infrastrukture. Međutim, usvojen je jedan od krovnih propisa u oblasti digitalizacije - Zakon o informacionoj bezbednosti, iako je njegovo usvajanje bilo planirano za poslednji kvartal prošle godine. U narednom periodu se i dalje očekuje izrada Zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi, Zakona o širokopojasnoj komunikacionoj infrastrukturi, odnosno Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta, Zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju.

Javne nabavke

Usvojeni propisi

Od 1. januara 2026. godine primenjivaće se proširena lista predmeta nabavki za koje je obavezna primena tzv. zelenih kriterijuma u skladu sa novim [Pravilnikom o vrstama dobara i usluga za koje su naručioci u obavezi da primenjuju ekološke aspekte prilikom sprovođenja postupaka javnih nabavki \(„Službeni glasnik RS“, br. 118/2025\)](#). U pravilnik su dodata dva nova predmeta za koje je propisana obavezna primena

ekoloških aspekata, čime je lista proširena sa pet na sedam predmeta. Jedan dodatni predmet se odnosi na nabavku dobara – električnih aparata za domaćinstvo (frižideri, zamrzivači, mašine za pranje veša, mašine za sušenje veša, itd.) a drugi na pružanje usluga i to usluga čišćenja.

Praksa je pokazala da postoji prostor za dalje unapređenje i proširenje liste predmeta obuhvaćenih obaveznim zelenim kriterijumima, naročito u oblastima u kojima javni sektor ima značajne godišnje izdatke. Proširenje liste predmeta nabavki zasnovano je na Analizi primene ekoloških aspekata u postupcima javnih nabavki, koju je 2023. godine sproveo NALED u okviru projekta „Efikasnije javne nabavke i održivi lanci snabdevanja za unapređenje konkurentnosti“. Analiza, kao i istraživanja tržišta na preko 20 predmeta nabavki, pokazali su da električni aparati za domaćinstvo i usluge čišćenja imaju značajan potencijal za ostvarivanje ušteda energije, vode i hemikalija, kao i za smanjenje emisija i otpada, ukoliko se u postupcima nabavki dosledno primenjuju ekološki kriterijumi.

Usvajanjem novog pravilnika napravljen je dodatni korak ka sistemskoj primeni održivih javnih nabavki u Srbiji, uz jasnu poruku da ekonomska efikasnost i zaštita životne sredine mogu i treba da se posmatraju zajedno. NALED će i u narednom periodu nastaviti da prati primenu Pravilnika i pruža podršku članovima, privredi i institucijama u njegovoj doslednoj implementaciji, preko obuka, mentorskih podrški i priprema modela konkursnih dokumentacija koji se, u saradnji sa Kancelarijom za javne nabavke, objavljuju na elektronskoj platformi za učenje o javnim nabavkama (www.lppp.rs).

Napredak u povećanju primene zelenih kriterijuma u javnim nabavkama konstatovala je i Evropska komisija u Godišnjem izveštaju o napretku Srbije za 2025. godinu, u poglavlju koje se odnosi na javne nabavke (Poglavlje 5). U izveštaju se konstatuje da je Srbija ostvarila napredak u ovom poglavlju povećanjem primene zelenih i socijalnih kriterijuma u postupcima javnih nabavki, kao i povećanjem učešća kriterijuma kvaliteta uz cenu prilikom dodele ugovora. Ovo je jedina oblast u okviru javnih nabavki koja je u izveštaju ocenjena kao ostvareni napredak u odnosu na prethodni period, dok se i dalje ukazuje na potrebu daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa zahtevima EU i jačanja kapaciteta institucija nadležnih za javne nabavke.

Primena prethodnog Pravilnika, koji je u primeni već dve godine, dala je značajne rezultate. Tako je broj predmeta javnih nabavki za koje se koriste zeleni kriterijumi uvećan više nego dvostruko, što predstavlja važan iskorak ka sistemskoj primeni održivih javnih nabavki. Naime, broj postupaka javnih nabavki u kojima su naručioci primenjivali ekološke aspekte u 2024. godini (3.244) se povećao u odnosu na 2023. godinu (1.592) za 104%, a povećano je i učešće postupaka u kojima su primenjeni ekološki aspekti u ukupnom broju pokrenutih postupaka sa 3,3% u 2023. godini na 6,9% u 2024. godini. Ovi rezultati ostvareni su uz podršku švedske ambasade i projekta „Javne nabavke i dobro upravljanje za veću konkurentnost“, koji je dao značajan doprinos unapređenju regulatornog okvira i jačanju kapaciteta za primenu ekoloških aspekata u

javnoj potrošnji. Očekujemo da se pozitivni trend iz prethodnog perioda nastavi, što bi trebalo da potvrde i podaci iz izveštaja za 2025. godinu, koji će biti dostupan u maju 2026. godine.

Aktivnosti NALED-a

Na inicijativu NALED-a, polovinom decembra, održan je i drugi okrugli sto, na kome su najvažnije institucije u sistemu javnih nabavki usaglašavale svoje stavove o Zakonu o javnim nabavkama, sa ciljem razmene iskustava i otklanjanja nedoumica kako bi se u najvećoj meri sprečile neusaglašenosti u primeni Zakona o javnim nabavkama. Ovaj događaj, kao i prvi okrugli sto, krajem septembra, takođe je održan uz podršku švedske ambasade, uz učešće predstavnika Kancelarije za javne nabavke, Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, Budžetske inspekcije i Državne revizorske institucije. Okrugli sto bio je izuzetno značajan sa stanovišta primene propisa, kao i sa stanovišta preporuka Evropske komisije, koja kontinuirano naglašava važnost saradnje između institucija u sistemu javnih nabavki.

Od kraja septembra održano je 14 obuka za naručioce i ponuđače u postupcima javnih nabavki, kao i za medije, a takođe su održane i dve obuke za predstavnike Komisije za zaštitu konkurencije i Kancelarije za javne nabavke u vezi sa nameštanjem ponuda u javnim nabavkama i indikatorima za otkrivanje nameštenih ponuda na Portalu javnih nabavki.

Imovina, investicije i energetika

Usvojeni propisi

Upis u katastar nepokretnosti velikog broja nepokretnosti (procenjeno oko 4,8 miliona) koje do sada, iz različitih razloga, nisu bile evidentirane, omogućiće vlasnicima da tom imovinom slobodno raspolažu, uključujući mogućnost njenog priključenja na komunalnu infrastrukturu, u skladu sa [Zakonom o posebnim uslovima za evidentiranje i upis prava na nepokretnostima \(„Službeni glasnik RS“, br. 91/2025\)](#). Jedinstven, centralizovan i digitalizovan postupak evidentiranja i upisa prava svojine na objektima i zemljištu ispod objekata na teritoriji Republike Srbije, koji je u primeni od 24. oktobra, omogućiće jasnu identifikaciju vlasnika objekata, što predstavlja osnov za potpunije evidentiranje poreskih obaveza, jačanje lokalnih budžeta, kao i unapređenje planiranja razvoja i javne infrastrukture.

Zainteresovana lica mogu, u periodu od 8. decembra 2025. do 5. februara 2026. godine, da podnose elektronske prijave putem digitalne platforme, samostalno ili uz podršku jedinica lokalne samouprave. Sve relevantne informacije, uputstva i tehnička podrška dostupni su na zvaničnom portalu svojasvome.gov.rs. Digitalnu platformu je uspostavila i vodi je Agencija za prostorno planiranje i urbanizam Republike Srbije

(APPURS), na informatičkoj infrastrukturi Republičkog geodetskog zavoda (RGZ). RGZ vrši upis prava svojine u katastar nepokretnosti na osnovu potvrde Agencije, prioritarno i bez vođenja upravnog postupka.

Agencija vrši proveru podataka iz prijave i upoređuje ih sa podacima iz evidencija koje vode nadležni organi ili javna preduzeća (komunalne, poreske i druge službene evidencije), a koje mogu poslužiti za utvrđivanje faktičkog korišćenja ili veze lica sa nepokretnošću. U postupku se odlučuje o upisu prava svojine, uz odgovarajuće zabeležbe u katastru, predviđene zakonom.

Po sprovedenoj proveru, Agencija izdaje potvrdu o ispunjenosti uslova za upis prava svojine, koja predstavlja ispravu podobnu za upis u katastar nepokretnosti. Potvrda se elektronskim putem dostavlja RGZ-u, koji vrši upis prava svojine i pratećih zabeležbi. Ukoliko Agencija utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za upis, podnosilac prijave se o tome obaveštava i upućuje da prethodno reši sporna imovinsko-pravna pitanja pred nadležnim organom ili sudom. Protiv potvrde Agencije ne može se izjaviti žalba niti pokrenuti upravni spor, ali se zaštita prava može ostvarivati u sudskom postupku.

Primena ovog zakona odvija se u kontekstu dugogodišnjih strukturnih izazova u oblasti imovinsko-pravnih odnosa u Republici Srbiji, gde značajan broj nepokretnosti nije upisan u katastar na način koji jasno identifikuje faktičkog vlasnika kao nosioca prava svojine.

Podsećamo da je NALED, nakon sprovedenih analiza i širokog javno-privatnog dijaloga, 2023. godine izradio koncept modela univerzalnog upisa nepokretnosti i vlasništva u katastar (Okvirni predlog sveobuhvatne reforme upravljanja i raspolaganja nepokretnostima u Srbiji), koji je poslužio kao osnova za određena rešenja sadržana u Predlogu zakona. Primena ovog propisa doprineće realizaciji ključnih preporuka Saveza za imovinu i investicije i BFC kluba, koje su već godinama uključene u prvih 10 prioriternih preporuka Sive knjige (preporuka 5.1 *Ubrzati i digitalizovati postupak ozakonjenja* i preporuka 5.6 *Uspostaviti efikasan mehanizam za utvrđivanje i upis svojinskih prava* iz Sive knjige 17).

Obaveza Republičke direkcije za imovinu Republike Srbije da pre oglašavanja za otuđenje neizgrađenog građevinskog zemljišta u javnoj svojini pribavi saglasnost Vlade Republike Srbije propisana je [Zakonom o planiranju i izgradnji \(„Službeni glasnik RS“, br. 72/2009, ... 91/2025\)](#). Značajnu novinu predstavlja i omogućavanje probnog rada na državnim putevima, čija je izgradnja u potpunosti završena i koji ispunjavaju tehničke i bezbednosne uslove za puštanje u saobraćaj, ali ne ispunjavaju druge uslove za dobijanje upotrebne dozvole. Izmenama zakona predviđeno je da će se dokumentacija u vezi sa uklanjanjem objekta kao i stručna kontrola tehničke dokumentacije podnositi i kontrolisati elektronskim putem, a propisane su i strožije kazne za investitore koji izvođe radove bez građevinske dozvole odnosno rešenja o odobrenju za izvođenje radova.

Ukoliko isprava za upis ne ispunjava opšte uslove za upis imaoca prava predviđeni su posebni slučajevi upisa shodno novom [Zakonu o državnom premeru i katastru \("Službeni glasnik RS", br. 72/2009... 91/2025\)](#). Naime, uočeno je da veliki deo nasleđenih problema nije vezan za spornu prirodu pravnih odnosa na nepokretnosti, već da je formalne prirode (odnosi se na specifične katastarske uslove za upis), kao i da se neki od tih formalnih problema ponavljaju, te da bi njihovim liberalnijim regulisanjem značajno bili unapređeni postupci upisa imaoca prava. Pored toga, značajnu novinu u zakonu predstavlja i obaveza profesionalnih korisnika (lica/organi kojima je dodeljeno pravo da putem e-šaltera vrše uvid/preuzimaju podatke iz katastra, i da podnose/preuzimaju dokumente u vezi sa upisom u katastar) da pohađaju i završe obuku za korišćenje geodetsko-katastarskog informacionog sistema, organizovanu od strane Republičkog geodetskog zavoda.

Donošenje Zakona o državnom premeru i katastru predstavlja normativnu operacionalizaciju preporuke za koju se NALED dugoročno zalagao, a koje se odnosi na omogućavanje tzv. „male konvalidacije“ - upisa prava svojine na osnovu raspoložive, iako nepotpune dokumentacije, u slučajevima kada ne postoji spor o samom pravu svojine, a donošenjem ovog zakona, zakonodavac je prihvatio pristup zasnovan na liberalizaciji formalnih uslova za upis, kao i ubrzanju i pojednostavljenju katastarskih postupaka.

Predmet izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja ne može biti jedina nepokretnost u isključivoj svojini izvršnog dužnika, koja služi zadovoljenju njegovih stambenih potreba u skladu sa izmenama i dopunama [Zakona o izvršenju i obezbeđenju \("Službeni glasnik RS", br. 106/2015... 91/2025\)](#). Pored ostalog, uslovi su da je reč o jedinoj nepokretnosti izvršnog dužnika, da je dužina trajanja prijavljenog prebivališta na adresi nepokretnosti najmanje pet godina pre podnošenja predloga za izvršenje, a veličina predmetne nepokretnosti ograničena je na 60 kvadratnih metara. Napominjemo da je, pre usvajanja konačnog teksta zakona, usvojen amandman koji je predložio NALED, a koji se tiče obezbeđenja adekvatne zaštite stečenih prava hipotekarnih poverilaca.

Povećanje iznosa sudskih taksi, kao i iznosa minimalne vrednosti predmeta spora koja se uzima kao osnov za obračun sudskih taksi predviđeno je izmenama i dopunama [Zakona o sudskim taksama \("Službeni glasnik RS", br. 28/94... 91/2025\)](#). Ovim propisom određeno je da taksena obaveza za tužbu nastaje zaključenjem pripremnog ročišta ili prvog ročišta za glavnu raspravu (ukoliko se postupak prethodno ne okonča), dok taksena obaveza za odgovor na tužbu nastaje danom dostavljanja pravnosnažne sudske odluke kojom se postupak okončava. Donošenjem predmetnog propisa biće delimično i realizovana i preporuka 6.1 *Smanjiti visoke i ukinuti nepotrebne sudske takse* iz [Sive knjige 17](#).

Redefinisanje kruga mogućih investitora (prethodno je to bila samo država Srbija) i uspostavljanje novog režima za korišćenje objekata, a koji potencijalno menjaju način upravljanja budućim kompleksom

propisani su izmenama i dopunama [Zakona o posebnim postupcima radi realizacije međunarodne specijalizovane izložbe EXPO BELGRADE 2027 \("Službeni glasnik RS", br. 92/2023 i 91/2025\)](#). Proširen je delokrug primene zakona, tako da se pored aktivnosti u okviru Prostornog plana obuhvataju i sadržaji van njegovih granica koji predstavljaju neophodnu infrastrukturu ili su neposredno u funkciji EXPO kompleksa i Nacionalnog fudbalskog stadiona. Uvedena je mogućnost poveravanja upravljanja delovima EXPO kompleksa posebnom privrednom društvu ili društvu posebne namene. Dodatno, omogućeno je privremeno korišćenje i puštanje u rad objekata i infrastrukture pre pribavljanja upotrebne dozvole, na osnovu pozitivnog izveštaja Komisije za tehnički pregled, i to u trajanju do 24 meseca. Pored toga, pojednostavljen je postupak za postavljanje i uklanjanje paviljona za učesnike, kroz izdavanje privremenih građevinskih dozvola bez pribavljanja lokacijskih uslova.

Usklađivanje sa propisima EU

Petim revidiranim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024-2027. godine predviđeno je da tokom četvrtog kvartala ove godine bude doneto 22 propisa, a donet je samo jedan – [Zakon o planiranju i izgradnji](#).

Hrana i poljoprivreda

Usvojeni propisi

Uvedene su jasnije definicije organske proizvodnje i organskih proizvoda, strože je uređena odgovornost kontrolnih tela i postupak sertifikacije usvajanjem novog [Zakona o organskoj proizvodnji \(„Službeni glasnik RS“, br. 109/2025\)](#). Zakonom, koji će se primenjivati od 1. juna 2026. godine, izvršena je dodatna harmonizacija sa pravom EU.

Sistem službenih kontrola zasnovan na proceni rizika, uključujući kontrole bez prethodne najave u svim fazama proizvodnje, prerade, distribucije i tranzita životinja i robe uspostavljen je donošenjem [Zakona o službenim kontrolama \(„Službeni glasnik RS“, br. 109/2025\)](#). Usvajanjem zakona izvršena je dodatna harmonizacija nacionalnog pravnog okvira sa pravom Evropske unije. Zakon će se primenjivati od 1. juna 2026. godine, a kontrole će sprovoditi nadležni inspeksijski organi, u zavisnosti od oblasti kontrole.

Nacrti propisa

Predlog NALED-a o uvođenju koncepta regenerativne poljoprivrede sadržan je u [Nacrtu strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2025–2034. godine](#). Nacrt strategije, polazne osnove i obrazac za dostavljanje komentara sve zainteresovane strane mogle su da dostave Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede do 31. decembra.

Sa ciljem unapređenja regulatornog okvira u oblasti poljoprivrede i ispunjavanja obaveza u procesu pristupanja Evropskoj uniji (otvaranja poglavlja 12 i klastera 5), u četvrtom tromesečju su završene javne rasprave o tri nacrt zakona - Nacrt zakona o zdravlju bilja, Nacrt zakona o sredstvima za zaštitu bilja i Nacrt zakona o stočarstvu.

Usklađivanje sa propisima EU

Iako je Petim revidiranim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024-2027. godine bilo predviđeno da tokom četvrtog kvartala ove godine bude doneto 14 propisa (četiri zakona i deset pravilnika), usvojen je samo Zakon o organskoj proizvodnji.

Zdravstvo

Usvojeni propisi

Zakonski okvir za elektronsku razmenu podataka u procesu ostvarivanja prava na bolovanje, bez korišćenja papirne dokumentacije uspostavljen je donošenjem Zakona o razmeni podataka, dokumenata i obaveštenja u slučaju nastupanja privremene sprečenosti za rad korišćenjem softverskog rešenja „e-Bolovanje – poslodavac“ ("Službeni glasnik RS", br. 109/2025). Zakonom je predviđeno uvođenje centralizovanog elektronskog sistema za razmenu podataka o bolovanjima zaposlenih, definisani su učesnici u sistemu – izabrani lekari i zdravstvene ustanove, Republički fond za zdravstveno osiguranje, poslodavci, organi nadležni za upravljanje i tehničko održavanje softverskog rešenja, kao i njihove uloge u postupku evidentiranja, dostavljanja i korišćenja podataka o privremenoj sprečenosti za rad.

Zakonom je propisano da se razmena podataka obavlja isključivo putem softverskog rešenja „e-Bolovanje – Poslodavac“, koje se povezuje sa informacionim sistemima zdravstvenih ustanova i RFZO, dok su poslodavci u obavezi da pristupe sistemu preko Portala eUprava. Primena zakona, odnosno obaveza korišćenja sistema za poslodavce počinje 1. januara 2026. godine, dok je za preduzetnike sa zaposlenima predviđen prelazni period do 1. januara 2027. godine. Donošenju zakona prethodila je saradnja Ministarstva zdravlja, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, RFZO i Kancelarije za IT i eUpravu, čime je obezbeđeno usklađivanje zdravstvenih, radno-pravnih i digitalnih aspekata sistema. Primena zakona bi trebalo da dovede do smanjenja administrativnog opterećenja zaposlenih, ubrzavanja postupka, kao i povećanje pravne sigurnosti procesa otvaranja bolovanja.

Digitalizacija bolovanja je jedna od dugogodišnjih preporuka privrede iz NALED-ove Sive knjige, a usvajanjem zakona i njegovom primenom od početka 2026. godine preporuka pod brojem 3.7 Uvesti sistem e-Bolovanja iz Sive knjige 17 biće rešena. Usvajanju zakona prethodio je niz aktivnosti u kojima je NALED

učestvovao – organizacija konsultacija i javne rasprave, prikupljanje komentara članova, aktivnosti testiranja sistema, i druge aktivnosti promocije i pripreme za uspešnu primenu softverskog rešenja. NALED će i u narednom periodu nastaviti da aktivno podržava Kancelariju za IT i eUpravu u promociji sistema, putem organizacije info dana i obuka za privredu, tj. poslodavce.

Usklađivanje sa propisima EU

Petim revidiranim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024-2027. godine bilo je predviđeno donošenje jednog podzakonskog akta - uredbe u četvrtom kvartalu. Uredba, kao i tri propisa (dva zakona i jedan pravilnik), čije je usvajanje bilo planirano u drugom tromesečju, nisu u međuvremenu doneti.

Zaštita životne sredine

Usvojeni propisi

Uvođenje pojma “otpada od hrane”, prestanak upotrebe pojma “vlasnik otpada”, prepoznavanje pojma “držaoca otpada” i omogućavanje preuzimanja otpada, koji posle upotrebe postaje opasan otpad, od krajnjeg korisnika su ključne izmene novog [Zakona o upravljanju otpadom](#) (“Službeni glasnik RS”, br. 109/2025). Radi se o predlozima koji su dostavljeni Ministarstvu zaštite životne sredine kroz objedinjene komentare članova NALED-ovog Saveza za zaštitu životne sredine. Pored navedenog, novi zakon je definisao i konkretnije odredbe u smislu izuzeća za uvoz pojedinih vrsta neopasnog otpada koji se koriste u energetske svrhe (vrste nisu definisane zakonom, već će ih Vlada utvrditi naknadno). Izmene su vidne i u delu izuzetaka za izdavanje dozvola za upravljanje otpadom. Izmenama u okviru novog zakona fokus je stavljen pre svega na aktivnosti regionalnih centara za upravljanje otpadom, sa ciljem uvođenja odredbi kojima se operateru na deponiji utvrđuju dodatne obaveze, kao i odredbi vezano za obezbeđivanje i monitoring rada deponije na način kako je definisano zakonom kao i propisivanja odredbi vezano za obaveštavanje nadležnog organa za izdavanje dozvola odnosno nadležne inspekcije.

Kontinuirani izazovi u oblasti kvaliteta vazduha, potvrđeni podacima sa 106 državnih i lokalnih mernih stanica, kao i potreba za smanjenjem zagađenja komunalnim otpadnim vodama i ubrzanom izgradnjom postrojenja za njihovo prečišćavanje predstavljaju glavne nalaze [Izveštaja o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu](#). Nalazi iz izveštaja potvrđuju da vazduh i vode ostaju najveći ekološki izazovi Srbije, sa značajnim implikacijama po zdravlje stanovništva i očuvanje biodiverziteta. Izveštaj je nakon usvajanja Vlada Republike Srbije dostavila Narodnoj skupštini sa zakašnjenjem od preko šest meseci. Dodatno, Izveštaj o upravljanju otpadom i Izveštaj o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom za 2024. godinu još nisu objavljeni, što otežava privrednim subjektima usklađivanje poslovanja sa važećim propisima,

pa je njihova javna dostupnost od ključnog značaja za privredu i društvo u celini.

Nacrti propisa

Unapređenje postupka izdavanja dozvola, proširenje obaveza operatera i unapređenje učešća javnosti kao i značajno unapređenje IPPC režima i snažnije oslanjanje na najbolje dostupne tehnike (BAT) su ključne izmene sadržane u novom Nacrtu zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine. NALED-ov Savez za zaštitu životne sredine uputio je Ministarstvu zaštite životne sredine komentare na objavljeni Nacrt zakona sa posebnim fokusom na to da je potrebno jasno razdvojiti planiranje i vršenje inspeksijskog nadzora, uskladiti redosled odredbi sa hronološkim tokom inspeksijskih procesa, kao i dopuniti formulacije o elementima godišnjeg plana nadzora kako bi se izbegla dvosmislenost. Terminološke izmene, poput zamene izraza „ozbiljne pritužbe“ terminom „osnovane predstavke“, doprinele bi usklađenosti sa domaćim pravnim sistemom. Takođe, neophodno je otkloniti nesklad između zakona i podzakonskih akata u pogledu učestalosti nadzora i kriterijuma procene rizika, uz precizno definisanje nivoa rizika u skladu sa međunarodnim standardima. Predložene izmene obuhvataju i proširenje odredbi o javnosti rada inspekcije, čime bi se obezbedila veća transparentnost i poverenje javnosti. Sve navedene korekcije imaju za cilj unapređenje pravne sigurnosti, doslednu metodologiju rada inspekcije i efikasniju zaštitu životne sredine.

Napominjemo da su početkom decembra usvojena dva poreska zakona koji su ključni za zelenu tranziciju Srbije – Zakon o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte i Zakon o porezu na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda. Usvajanjem navedenih zakona preporuku 8.8 - *Uvesti nacionalni mehanizam za oporezivanje ugljenika komplementaran CBAM-u Evropske unije* Sive knjige 17 smatramo rešenom. Detaljnije informacije o navedenim zakonima možete pronaći u delu *Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine*.

Usklađivanje sa propisima EU

Petim revidiranim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024-2027. godine predviđeno je donošenje čak 40 propisa (najveći broj čine podzakonski akti) u četvrtom tromesečju, a usvojen je samo jedan – Zakon o upravljanju otpadom.

SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE 17

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen je monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne Biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. Siva knjiga 17, koja je promovisana na godišnjoj Skupštini NALED-a krajem maja, sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta. NALED je, u saradnji sa članovima, kroz učešće u brojnim radnim grupama Vlade i ministarstava, tokom četvrtog kvartala aktivno radio na utvrđivanju statusa starih preporuka, njihovom ažuriranju i definisanju novih predloga preporuka u sklopu pripreme Sive knjige 18.

Usvajanje velikog broja zakona i podzakonskih akata u periodu od oktobra do kraja decembra i njihova primena će dovesti do rešavanja, delimičnog rešavanja ili obeležavanja statusom započeto pojedinih preporuka Sive knjige 17, i to:

Preporuka 1.4. – *Ukinuti obavezu sačinjavanja i dostavljanja POPDV obrasca* – Poslednjim izmenama Zakona o PDV ukidanje obaveze sačinjavanja i dostavljanja POPDV obrasca uz PPPDV je odloženo sa 1. januara 2026. na 1. januar 2027. godine, zbog čega preporuka ima status započeto.

Preporuka 1.8. - *Omogućiti elektronsko plaćanje svih neporeskih nameta* – kroz rad Radne grupe Ministarstva finansija za podršku razvoju arhitekture sistema za elektronsko plaćanje neporeskih prihoda, pripremljeni su i u decembru usvojeni relevantni propisi i uspostavljeno odgovarajuće softversko rešenje, koje će od 1. januara 2026. godine biti u primeni, što će doprineti rešavanju ove višegodišnje preporuke.

Preporuka 3.2 – *Uspostaviti jedinstveni elektronski zdravstveni karton i evidenciju resursa u zdravstvu* - NALED je nastavio da sprovodi aktivnosti zagovaranja i podrške Ministarstvu zdravlja u pripremi podzakonskih akata neophodnih za punu primenu e-Kartona. Kako se na njihovo usvajanje još uvek čeka, preporuku smatramo započetom.

Preporuka 3.7 – *Uvesti sistem eBolovanja* – S obzirom da je donet zakon kojim se uspostavlja softversko rešenje „e-Bolovanje – Poslodavac“ od januara 2026. godine preporuka je označena kao rešena.

Preporuka 3.8 - *Pojednostaviti uvoz neregistrovanih medicinskih sredstava za potrebe istraživanja i razvoja* – NALED je u saradnji sa BIO4 Kampusom i predstavnicima naučne zajednice inicirao izmenu Pravilnika o

uvozu medicinskih sredstava koja nisu registrovana i nastavio da pruža podršku Ministarstvu zdravlja u pripremi za donošenje ovog pravilnika, čija će primena pravilnika omogućiti otklanjanje administrativnih prepreka za sprovođenje istraživačkih projekata i razvoj inovacija. S obzirom da pravilnik još nije donet, preporuka je označena kao započeta.

Preporuka 5.1 Ubrzati i digitalizovati postupak ozakonjenja i 5.6 Uspostaviti efikasan mehanizam za utvrđivanje i upis svojinskih prava – Usvajanje i primena Zakona o posebnim uslovima za evidentiranje i upis prava na nepokretnostima, u čijoj izradi je NALED aktivno učestvovao, doprineće rešavanju višegodišnjih preporuka Sive knjige.

Preporuka 8.8 - Uvesti nacionalni mehanizam za oporezivanje ugljenika komplementaran CBAM-u EU – Donošenjem Zakona o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte i Zakona o porezu na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda uspostavljen je nacionalni mehanizam oporezivanja ugljenika, te ovu preporuku smatramo rešenom.

Preporuka 15.6 - Izmeniti sistem procene uticaja baznih stanica mobilne telefonije na životnu sredinu - S obzirom da su, u odgovarajućoj uredbi, iz Liste 2 Projekata za koje postoji obaveza podnošenja zahteva za odlučivanje o potrebi procene uticaja, obrisane radio-bazne stanice mobilne telefonije preporuku ocenjujemo kao delimično rešenu.

Preporuka 15.12 - Olakšati i ubrzati spoljnotrgovinske procedure - Smatramo da su donošenjem i primenom novog Zakona o nacionalnom spoljnotrgovinskom jednošalterskom sistemu učinjeni prvi koraci ka rešavanju ove preporuke, te status ocenjujemo kao započeto.

ANEKS 1 – LISTA DONETIH PROPISA U IV KVARTALU 2025.

Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine (24)

- Zakon o nacionalnom spoljnotrgovinskom jednošalterskom sistemu ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)
- Zakon o elektronskim otpremnicama („Sl. glasnik RS“, br. 94/2024 i 109/2025)
- Zakon o porezu na dohodak građana („Sl. glasnik RS“, br. 24/2001, ...,109/2025)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. glasnik RS“, br. 84/2004, ...109/2025)
- Zakon o elektronskom fakturisanju („Sl. glasnik RS“, br. 44/2021,...,109/2025)
- Zakon o porezu na dodatu vrednost („Sl. glasnik RS“, br. 84/2004, ...,109/2025)
- Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Sl. glasnik RS“, br. 80/02... 109/2025)
- Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama („Sl. glasnik RS“, br. 119/12 ... 109/25)
- Zakon o tržištu kapitala („Sl. glasnik RS“, br. 129/2021 i 109/2025)
- Zakon o porezu na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)
- Zakon o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)
- Zakon o faktoringu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013, ...109/2025)
- Zakon o republičkim administrativnim taksama („Sl. glasnik RS“, br. 43/2003, ...109/2025)
- Zakon o Registru administrativnih postupaka („Sl. glasnik RS“, br. 44/2021, 109/2025)
- Zakon o akcizama („Sl. glasnik RS“, br. 22/2001, ...109/2025)
- Zakon o naknadama za korišćenje javnih dobara („Sl. glasnik RS“, br. 95/2018, ...109/2025)
- Uredba o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti („Sl. glasnik RS", br. 94/2019,...115/2025)
- Uredba o određivanju delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja ("Sl. glasnik RS", br. 94/2019... 115/2025)
- Uredba o posebnim uslovima za obavljanje trgovine za određenu vrstu robe („Sl. glasnik RS“, 76/2025, 78/2025, 93/2025 i 106/2025)
- Uredba o bližim uslovima za uspostavljanje elektronske uprave („Sl. glasnik RS“, br. 104/2018, 110/2025)
- Uredba o carinskim povlasticama („Sl. glasnik RS“, br. 38/2019, ...109/20025)
- Uredba o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2026. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 107/2025)
- Pravilnik o uslovima i načinu vođenja računa za uplatu javnih prihoda i raspored sredstava sa tih računa (Službeni glasnik RS“, br. 16/2016, ...115/2025)
- Odluka o obrazovanju Koordinacionog tela za suzbijanje sive ekonomije („Sl. glasnik RS“, br. 101/2025)

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo (3)

- Zakon o nauci i istraživanjima ("Sl. glasnik RS", br. 49/19 i 108/25)
- Zakon o alternativnim investicionim fondovima („Sl. glasnik RS“, br. 73/2019...109/2025)
- Uredba o utvrđivanju Programa podrške razvoju poslovne infrastrukture u 2025. godini („Sl. glasnik RS“ br. 103/2025, ...115/2025)

Digitalizacija (2)

- Zakon o informacionoj bezbednosti („Sl. glasnik RS“ br. 91/2025);
- Uredba o Listi projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu, Listi projekata za koje postoji obaveza podnošenja zahteva za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br. 106/2025);

Javne nabavke (1)

- Pravilnik o vrstama dobara i usluga za koje su naručioci u obavezi da primenjuju ekološke aspekte prilikom sprovođenja postupaka javnih nabavki („Službeni glasnik RS“, br. 118/2025)

Imovina, investicije i energetika (6)

- Zakon o posebnim uslovima za evidentiranje i upis prava na nepokretnostima („Sl. glasnik RS“, br. 91/2025),
- Zakon o planiranju i izgradnji ('Sl. glasnik RS', br. 72/2009... 91/2025)
- Zakon o državnom premeru i katastru ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009... 91/2025)
- Zakon o izvršenju i obezbeđenju ("Sl. glasnik RS", br. 106/2015... 91/2025)
- Zakon o sudskim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 28/94... 91/2025)
- Zakon o posebnim postupcima radi realizacije međunarodne specijalizovane izložbe EXPO BELGRADE 2027 ("Sl. glasnik RS", br. 92/2023 i 91/2025)

Hrana i poljoprivreda (15)

- Zakon o semenu i sadnom materijalu poljoprivrednog i ukrasnog bilja ("Sl. glasnik RS", br. 91/2025)
- Zakon o organskoj proizvodnji ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)
- Zakon o službenim kontrolama ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)
- Uredba o vanrednoj interventnoj meri podrške pravnim licima i preduzetnicima koji skladište malinu roda 2025. godine radi pravovremenog otklanjanja tržišnih poremećaja ("Sl. glasnik RS", br. 93/2025, 106/2025)

- Uredba o obaveznoj proizvodnji i prometu hleba od brašna „T-500“ ("Sl. glasnik RS", br. 110/2025)
- Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2025. godini ("Sl. glasnik RS", br. 8/2025, ..., 115/2025)
- Odluka o osnivanju Sektorskog veća za sektor poljoprivrede, proizvodnje hrane, šumarstva, ribarstva i veterine ("Sl. glasnik RS", br. 104/2018, ..., 106/2025)
- Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane za životinje za 2025. godinu ("Sl. glasnik RS", br. 85/2025)
- Pravilnik o načinu obavljanja savetodavnih poslova u poljoprivredi ("Sl. glasnik RS", br. 90/2025)
- Pravilnik o IPARD podsticajima za investicije u fizičku imovinu i poljoprivrednih gazdinstava u okviru IPARD III programa ("Sl. glasnik RS", br. 11/2024, 102/2025)
- Pravilnik o maksimalnim koncentracijama određenih kontaminenata u hrani ("Sl. glasnik RS", br. 73/2024, ..., 103/2025)
- Pravilnik o podsticajima za podršku unapređenju sistema kreiranja i prenosa znanja kroz podršku za razvoj tehničko-tehnoloških, primenjenih, razvojnih i inovativnih projekata u poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Sl. glasnik RS", br. 55/2023, ..., 103/2025)
- Pravilnik o podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku kvalitetnih priplodnih grla za unapređenje primarne stočarske poljoprivredne proizvodnje ("Sl. glasnik RS", br. 68/2023, ..., 110/2025)
- Pravilnik o podsticajima za očuvanje životinjskih genetičkih resursa ("Sl. glasnik RS", br. 44/2023, 110/2025)
- Pravilnik o međunarodnoj potvrdi (sertifikatu) o ulovu i listi proizvoda ribarstva za koje nisu potrebne međunarodne potvrde (sertifikati) o ulovu ("Sl. glasnik RS", br. 10/2017, ..., 110/2025)

Zdravstvo (4)

- Zakon o razmeni podataka, dokumenata i obaveštenja u slučaju nastupanja privremene sprečenosti za rad korišćenjem softverskog rešenja "e-Bolovanje – Poslodavac" ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)
- Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe ("Sl. glasnik RS", br. 43/2006, ... 86/2025)
- Pravilnik o Listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Sl. glasnik RS", br. 50/2025, 91/2025)
- Pravilnik o obrascu i sadržini lekarskog recepta, načinu izdavanja i propisivanja lekova ("Sl. glasnik RS", br. 74/2018, ... 105/2025)

Zaštita životne sredine (12)

- Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 109/2025);
- Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zajmu između KfW, Frankfurt na Majni i Republike Srbije koju zastupa Vlada Republike Srbije delujući preko i putem Ministarstva finansija za Zajam za politike (PBL) „Reforma sektora energetike i životne sredine u Republici Srbiji II” (“Sl. glasnik RS – Međunarodni ugovori”, br. 10/2025);
- Zakon o potvrđivanju Ugovora o zajmu (Projekat unapređenja kvaliteta vazduha u Srbiji) između Republike Srbije i Evropske Banke za obnovu i razvoj („Sl. glasnik RS – Međunarodni ugovori“, br. 10/2025);
- Zakon o potvrđivanju Posebnog sporazuma o Drugoj kreditnoj liniji br. CRS1025 02 E za finansiranje Programске operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji Između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj ("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 10/2025);
- Uredba o utvrđivanju Programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja energetske efikasnosti u 2025. godini („Sl. glasnik RS“, br. 55/2025, ..., 106/2025);
- Pravilnik o sadržini i metodologiji izrade internog Plana zaštite od velikog udesa ("Sl. glasnik RS", br. 96/2025);
- Pravilnik o radu Tehničke komisije za ocenu zahteva operatera za izdavanje saglasnosti i načinu izbora njenih članova ("Sl. glasnik RS", br. 93/2025);
- Pravilnik o načinu izbora i rada stručne komisije za ocenu izveštaja o strateškoj proceni uticaja planova i programa na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS", br. 112/2025);
- Odluka o izradi Strateške procene uticaja Prostornog plana područja posebne namene eksploatacije mineralnih sirovina na lokalitetu rudnika "Čukaru Peki" u gradu Boru - donje ležište na životnu sredinu ("Sl. glasnik rs", br. 131/2022 i 93/2025);
- Odluka o izradi Strateške procene uticaja Prostornog plana područja posebne namene Borsko-majdanpečkog rudarskog basena na životnu sredinu ("Sl. glasnik rs", br. 112/2013, ..., 95/2025);
- Odluka o izradi Strateške procene uticaja izmena i dopuna Prostornog plana područja posebne namene sliva akumulacije "Selova" na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS", br. 66/2025);
- Izveštaj o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2024. godinu.

ANEKS 2 – LISTA PROPISA ČIJE USVAJANJE PREDVIĐA NPAA U IV KVARTALU 2025.

NALED je, u okviru petog revidiranog NPAA za period 2024-2027. godine, identifikovao ukupno 84 propisa čije je usvajanje/donošenje predviđeno u četvrtom tromesečju ove godine. Od 84 propisa, doneto je pet (označeni * u tabeli) i to tri zakona i dve uredbe.

Redni broj	Naziv propisa
1	Zakon o budžetskom sistemu
2	Uredba o bližim uslovima za postupanje sa oduzetim prekursorima
3	Zakon o žičarama za transport lica
4	Pravilnik koji propisuje uslove u skladu sa Delegiranim uredbom Komisije (EU) 2022/30
5	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za građevinske proizvode u kontaktu sa vodom namenjenom za ljudsku upotrebu
6	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za vrata, prozore, prozorske kapke, senila, ulazna vrata i srodne proizvode
7	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za lake kompozitne grede i stubove na bazi drveta
8	Pravilnik o ispitivanju sa jednim gorućim izvorom
9	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za sklopove za naknadno zatezanje za prethodno napregnute konstrukcije
10	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za sisteme mehanički pričvršćenih fleksibilnih membrana za hidroizolaciju krovova
11	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za spojna sredstva za konstrukcijsko drvo
12	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za čelik za armiranje i prethodno naprezanje betona
13	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za cement, građevinski kreč i druga hidraulična veziva
14	Pravilnik o sistemima ocenjivanja performansi za saobraćajnu signalizaciju
15	Pravilnik o klasifikaciji performansi otpornosti na mraz keramičkih pločica
16	Pravilnik o klasifikaciji performansi horizontalnog sleganja i kratkotrajnog upijanja vode za građevinske proizvode od nevezane celuloze za toplotnu izolaciju formirane na licu mesta

17	Pravilnik o određivanju sistema ocenjivanja i verifikacije stalnosti performansi za energetske, komandne i komunikacione kablove
18	Zakon o poljoprivrednom zemljištu
19	Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama
20	Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o carinskim povlasticama*
21	Uredba o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2026. godinu*
22	Zakon o Carinskoj tarifi
23	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama
24	Zakon o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva
25	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o prevozu tereta u drumskom saobraćaju
26	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o prevozu putnika u drumskom saobraćaju
27	Zakon o pravima putnika u prevozu autobusima
28	Zakon o putevima
29	Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o vrsti podataka i načinu prikupljanja podataka o putnicima koje domaći putnički brod mora da vodi o putnicima na putničkom brodu
30	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji*
31	Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima, sadržini i načinu izdavanja sertifikata o energetskim svojstvima zgrada
32	Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o energetske efikasnosti zgrada
33	Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o postupanju sa supstancama koje oštećuju ozonski omotač, kao i o uslovima za izdavanje dozvola za uvoz i izvoz tih supstanci
34	Uredba o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vazduh iz srednjih postrojenja za sagorevanje
35	Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o tehničkim merama i zahtevima koji se odnose na dozvoljene emisije faktore za isparljiva organska jedinjenja koja potiču iz procesa skladištenja i transporta benzina
36	Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o sadržaju planova kvaliteta vazduha
37	Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o postupanju sa fluorovanim gasovima sa efektom staklene bašte, kao i o uslovima za izdavanje dozvola za uvoz i izvoz tih gasova

38	Pravilnik o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini i na zdravlje ljudi, vrste i način prikupljanja podataka potrebnih za njihovo ocenjivanje.
39	Pravilnik o obrascu dnevne evidencije i godišnjeg izveštaja o otpadu sa uputstvom za njegovo popunjavanje
40	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o ambalaži i ambalažnom otpadu
41	Zakon o upravljanju otpadom*
42	Pravilnik o izmenama pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada
43	Pravilnik o listi električnih i elektronskih proizvoda
44	Pravilnik o načinu i postupku za upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu
45	Pravilnik o načinu i postupku upravljanja farmaceutskim otpadom
46	Pravilnik o načinu i postupku upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima
47	Pravilnik o načinu i postupku upravljanja otpadnim vozilima
48	Uredba o listama otpada za prekogranično kretanje, sadržini i izgledu dokumenata koji prate prekogranično kretanje otpada sa uputstvima za njihovo popunjavanje
49	Pravilnik o sadržini dokumentacije koja se podnosi uz zahtev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada
50	Pravilnik o sadržini zahteva za upis u Registar nusproizvoda i Registar otpada koji je prestao da bude otpad
51	Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju stručne organizacije za ispitivanje otpada
52	Pravilnik o uslovima i načinu sakupljanja transporta skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije
53	Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom
54	Pravilnik o sadržini, načinu vođenja i izgledu registra izdatih dozvola za upravljanje otpadom
55	Pravilnik o postupanju sa otpadom koji sadrži azbest
56	Pravilnik o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada
57	Pravilnik o metodologiji za prikupljanje podataka o sastavu i količinama komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave
58	Pravilnik o sadržini zahteva za izdavanje potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole i sadržini potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole za odlaganje otpada

59	Uredba o odlaganju otpada na deponije.
60	Pravilnik o postupanju sa uređajima i otpadom koji sadrži PCB
61	Pravilnik o načinu i postupku upravljanja otpadom od titan-dioksida, merama nadzora i monitoringa životne sredine na lokaciji
62	Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje
63	Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje
64	Podzakonski akt (ili akti) koji će uređivati standarde kvaliteta, monitoring, hemijski status površinskih voda, kao i rokove za dostizanje dobrog hemijskog statusa površinskih voda.
65	Podzakonski akt (ili akti) koji će uređivati standarde kvaliteta, monitoring, procena i preokret trenda i status podzemnih voda
66	Zakon o zaštiti prirode
67	Uredba o upravljanju otpadnom živom, živinim jedinjima i otpadom koji sadrži živu, njihovom privremenom skladištenju, tretmanu i odlaganju
68	Pravilnik o listi PoPs materija, načinu i postupku za upravljanje PoPs otpadom i graničnim vrednostima koncentracija PoPs materija koje se odnose na odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran PoPs materijama
69	Pravilnik o načinu i postupku upravljanja otpadnim gumama
70	Pravilnik o uslovima, načinu i postupku upravljanja otpadnim uljima
71	Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje
72	Uredba o listi industrijskih postrojenja i aktivnosti u kojima se kontroliše emisija isparljivih organskih jedinjenja, o vrednostima emisije isparljivih organskih jedinjenja pri određenoj potrošnji rastvarača i ukupnim dozvoljenim emisijama, kao i šemi za smanjenje emisija
73	Zakon o vinu i drugim proizvodima od grožđa
74	Pravilnik o klasiranju goveđih trupova na liniji klanja
75	Pravilnik o klasiranju svinjskih trupova na liniji klanja
76	Pravilnik o uređenju ugovornih odnosa u sektoru mleka i mlečnih proizvoda
77	Pravilnik o upisu u Registar trgovca voća i povrća i odobreni trgovac
78	Pravilnik o kvalitetu, karakteristikama, tržišnim standardima kao i metoda analize za maslinovo ulje
79	Zakon o organskoj proizvodnji*

80	Pravilnik o listi i upotrebi aditiva u hranu za životinje
81	Pravilnik o utvrđivanju uslova o upotrebi maksimalne granice rezidua utvrđene za farmakološki aktivnu supstancu u određenoj hrani za drugu hranu koja potiče od iste vrste i maksimalne granice rezidua utvrđene za farmakološki aktivna supstanca u jednoj ili više vrsta za druge vrste
82	Pravilnik o utvrđivanju posebnih pravila za higijenu hrane životinjskog porekla
83	Pravilnik o utvrđivanju ujednačenog praktičnog uređenja za sprovođenje službenih kontrola proizvoda životinjskog porekla namenjenih za ishranu ljudi
84	Pravilnik o uspostavljanju opšteg plana upravljanja krizom u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje

2025 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija
www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.